

ผลการใช้เทคนิค SQ3RS และภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ การเขียนสรุปความและเจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

The Effects of Using SQ3RS Technique and Phra Nakorn Si Ayutthaya Local Wisdom on Conclusion Writing Learning Achievement and Attitude toward Local Wisdom Area of Mathayom Suksa I Students of Phranakorn Si Ayutthaya Rajabhat University Demonstration School

*พรภวิชัย นันทชัชวาลย์กุล¹ ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์² และสมคิด พรหมจ้อย³

Pornpawit Nanthachatchavankul¹ Thanarat Sirisawat² and Somkid Promjouy³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

¹Master's student, School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University

²รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

²Assoc. Prof. , School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University

³รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

³Assoc. Prof. Dr., School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University

*Corresponding author. E-mail: keetawatshrm@gmail.com

Received : February 7, 2020

Revised : May 25, 2021

Accepted : June 24, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความ โดยการใช้เทคนิค SQ3RS และภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา และ (2) ศึกษาเจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 32 คน ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิค SQ3RS และภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความ และ (3) แบบวัดเจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสรุปความหลังเรียน โดยการใช้เทคนิค SQ3RS และภูมิปัญญาท้องถิ่น

พระนครศรีอยุธยา มีค่าเฉลี่ยมากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น

คำสำคัญ: เทคนิค SQ3RS ภูมิปัญญาท้องถิ่น การเขียนสรุปความ เจตคติ มัธยมศึกษา

Abstract

The purpose of this research were 1) to compare the conclusion writing achievement of Mathayom Suksa I students from Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University Demonstration School before and after learning with the use of SQ3RS technique and local wisdom of Phra Nakhon Si Ayutthaya; and 2) to study the students' attitudes towards the local wisdom. The sample comprised of 32 Mathayom Suksa I students from Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University Demonstration School during the first semester of the academic year 2017, obtained by cluster random sampling. The employed research instruments included: (1) the learning management plan using SQ3RS technique and local wisdom of Phra Nakhon Si Ayutthaya; (2) the conclusion writing achievement test; and (3) the attitude test on local wisdom of Phra Nakhon Si Ayutthaya. Statistics for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test. Research findings were as follows: 1) the post-conclusion writing achievement of Mathayom Suksa I students, who learned with the use of SQ3RS technique and local wisdom of Phra Nakhon Si Ayutthaya, was significantly higher than their pre-learning counterpart achievement at the .05 level; and 2) the students had good attitudes towards local wisdom.

Keywords: SQ3RS technique, Local wisdom, Conclusion writing, Attitudes, Mathayom Suksa

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเขียนสรุปความเป็นวิธีการแสวงหาความรู้ที่เหมาะสมวิธีหนึ่งที่ต้องฝึกฝนให้กับผู้เรียนตั้งแต่ระดับต้นเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ กัญญา ทิพย์ลาย (2545) และฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2544) กล่าวว่า การเขียนสรุปความเป็นทักษะการเขียนที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันเนื่องจากนักเรียน นักศึกษา นักวิชาการ จะเรียนรู้ในห้องเรียน อ่านหนังสือ ตำราต่าง ๆ จำนวนมาก แต่ไม่สามารถจดบันทึกหรือจดจำเรื่องราวเหล่านั้นได้หมด ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องใช้เทคนิคการเขียนสรุปความช่วยในการเรียนรู้ การเขียนสรุปความจึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวที่ได้รับรู้จากการอ่าน และจากประสบการณ์ตรง

ในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการเขียนสรุปความ เช่น เขียนสรุปความไม่เป็น สาเหตุเพราะจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ไม่ได้ เขียนสรุปความโดยใช้

ผลการใช้เทคนิค SQ3RS และภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความ วารสารศึกษาศาสตร์ มศว. และเจดคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ใจความรอง เขียนแย้งย่อไม่ตรงประเด็น ใช้ถ้อยคำไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสม บางครั้งยังคัดลอกข้อความจากเรื่องเดิม (เฉลิมพล ณ เชียงใหม่, 2547) นอกจากนี้ ยังพบว่า นักเรียนเขียนสรุปความไม่ได้ มีสิ่งที่ลอกข้อความมาทั้งหมด ไม่ตัดรายละเอียดทิ้ง ตัดข้อความบางตอนทิ้งไปและเขียนข้อความโดยไม่มีคำเชื่อม (กัญญา ทิพย์สาย, 2545)

ในการแก้ปัญหาการเขียนสรุปความดังกล่าว นิยมใช้วิธีสอนหรือเทคนิคการสอน ซึ่งเทคนิคหนึ่งที่น่าสนใจ ได้แก่ เทคนิค SQ3RS ที่เป็นเทคนิคการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่าน โดยใช้ขั้นตอนเช่นเดียวกับ SQ3R และ SQ4R ที่ได้มีการวิเคราะห์แล้วเลือกขั้นตอน ได้แก่ Survey (S) Question (Q) Read (R) Recite (R) และ Review (R) ไว้ แล้วเพิ่มขั้นตอน Summarize (S) เพื่อให้สอดคล้องกับการนำไปใช้ในการอ่านเพื่อเขียนสรุปความ ซึ่งวิภา วัฒนะ (2559) ได้ทำวิจัยเรื่องผลการสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อยแบบระดมสมองกับการสอน โดยใช้เทคนิค SQ3RS ที่มีต่อการเขียนสรุปความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดจันทบุรี พบว่า ผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้เทคนิค SQ3RS หลังเรียนสูงกว่าการสอนโดยใช้อภิปรายกลุ่มย่อยแบบระดมสมองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการสอนโดยใช้เทคนิค SQ3RS สามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนสรุปความได้เป็นอย่างดี

นอกจากจะใช้เทคนิคการสอนดังกล่าวแล้ว เนื้อหาที่นำมาใช้ในการฝึกเขียนสรุปความก็มีความสำคัญ โดยเฉพาะเนื้อหาที่เกี่ยวกับสังคมภายในท้องถิ่นของตนเอง หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งหมายถึงความรู้ของบุคคลในท้องถิ่นซึ่งดำรงชีวิต และสืบสานถ่ายทอดต่อกันมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานจนเกิดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่า แสดงถึงความรู้ ความสามารถ ความเชื่อ และความศรัทธา โดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งนำมาใช้อย่างกลมกลืนกับความเป็นอยู่ในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคมนั้น ซึ่งพรรณฤกษ์ ละอองผล (2556, น. 37) กล่าวว่า การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เป็นเนื้อหาในการสอน เป็นการนำข้อมูลที่ใกล้ชิดตัวนักเรียนมาใช้เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่เป็นเรื่องในอดีตของท้องถิ่น ซึ่งมีการถ่ายทอดหรืออนุรักษ์มาจนถึงปัจจุบัน ทำให้ตระหนักและเห็นคุณค่าของสิ่งที่อยู่รอบตัว และบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ความโดดเด่นของชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ ดังนั้น ภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นสื่อในการพัฒนาการเขียนสรุปความ เนื่องจากเนื้อหาดังกล่าวเป็นโครงสร้างความรู้เดิมของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนสามารถทำความเข้าใจกับเนื้อหาได้ง่ายส่งผลให้เขียนสรุปความถูกต้องและรวดเร็ว โดยมีงานวิจัยของพรทิพย์ หาวิจิต (2558) ที่ศึกษาเรื่องผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีสิริเกศ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสรุปความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสื่อที่ช่วยพัฒนาการเขียนสรุปความได้เป็นอย่างดี

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะใช้เทคนิค SQ3RS และภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา มาพัฒนาการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เนื่องจากพิจารณาแล้วว่าพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดที่ความเป็นมาที่ยาวนานและมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่

หลากหลาย และมีคุณค่าอย่างยิ่ง ดังนั้น หากนำภูมิปัญญาท้องถิ่นดังกล่าวมาใช้พัฒนาการเขียนสรุปความให้นักเรียน ก็น่าจะทำให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสรุปความที่ดีขึ้นด้วยเช่นกัน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความโดยการใช้เทคนิค SQ3RS และภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาเจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยาของนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา โดยใช้เทคนิค SQ3RS และภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา สูงกว่าผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความก่อนเรียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนทั้งสิ้น 129 คน และผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูผู้สอน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 32 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ3RS และภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความก่อนและหลังเรียน และแบบวัดเจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีรายละเอียดการพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ3RS และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ผลการใช้เทคนิค SQ3RS และภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความ วารสารศึกษาศาสตร์ มศว. และเจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสรุปความ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

2.1.2 ศึกษาวิธีการสอนแบบ SQ3RS จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1.3 ศึกษาและรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา 10 สาขา นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น 3 คน คัดเลือกโดยใช้เกณฑ์เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา และเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการพิจารณาพบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ตรงตามเกณฑ์ดังกล่าวมี 4 สาขา ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม สาขาศิลปกรรม สาขาภาษาและวรรณกรรม และสาขาศาสนาและประเพณี

2.1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ3RS และภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา จำนวน 12 แผน ใช้เวลาสอนครั้งละ 2 ชั่วโมง โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา 4 สาขา มาใช้เป็นเนื้อหาในการฝึกการเขียนสรุปความ โดยกำหนดให้ใช้แบบการจัดการเรียนรู้ 3 แผน ต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น 1 สาขา

2.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

2.1.6 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปใช้ในการทดลอง

2.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความ

แบบวัดดังกล่าวเป็นแบบวัดแบบอัตนัย แบ่งเป็นแบบวัดก่อนเรียน มีเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา ให้เขียนสรุปความ 4 สาขา สาขาละ 1 เรื่อง รวม 4 เรื่อง 40 คะแนน และแบบวัดหลังเรียน มีเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยาให้เขียนสรุปความ 4 สาขา สาขาละ 1 เรื่อง รวม 4 เรื่อง 40 คะแนน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบวัดจากเอกสารและคู่มือในการวัดและประเมินผลภาษาไทย

2.2.2 สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความแบบอัตนัย 2 ฉบับ เป็นแบบวัดก่อนเรียน 1 ฉบับ และแบบวัดหลังเรียน 1 ฉบับ

2.2.3 สร้างเกณฑ์การประเมินการเขียนสรุปความ โดยศึกษาคู่มือการวัดและประเมินผลภาษาไทย และเกณฑ์การประเมินการเขียนสรุปความ

1) สร้างเกณฑ์การประเมินการเขียนสรุปความ 3 องค์ประกอบ คือ ด้านเนื้อหา ด้านการเขียนประโยค และการใช้ถ้อยคำสำนวน และด้วยการเขียนสะกดคำ

2) นำเกณฑ์ดังกล่าวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน พิจารณาความเหมาะสมของเกณฑ์ดังกล่าว พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก (M เท่ากับ 4.10)

3) นำเกณฑ์ดังกล่าวมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้ประเมินการเขียนสรุปความของนักเรียน

และเจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2.2.4 นำแบบวัด ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

2.2.5 ปรับปรุงแบบวัดก่อนนำไปใช้ทดลอง

2.3 แบบวัดเจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา

2.3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดเจตคติ

2.3.2 สร้างแบบวัดเจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยาเป็นแบบวัดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

2.3.3 นำแบบวัดเจตคติดังกล่าวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

2.3.4 นำแบบวัดเจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยามาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการดังนี้

1. ก่อนทดลอง ให้นักเรียนทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความก่อนเรียน จำนวน 4 เรื่อง
2. ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค SQ3RS และภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา จำนวน 12 แผน แผนละ 2 ชั่วโมงเป็นเวลา 12 สัปดาห์
3. หลังทดลอง ให้นักเรียนทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความหลังเรียน จำนวน 4 เรื่อง และแบบวัดเจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา
4. นำคะแนนที่ได้จากการวัดก่อนเรียนและหลังเรียน และคะแนนที่ได้จากการวัดเจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยาของนักเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ได้ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความโดยใช้เทคนิค SQ3RS และภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

และเจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความโดยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	n	M	SD	df	t – test	p
ก่อนเรียน	32	20.31	2.26	31	20.73	.000
หลังเรียน	32	30.47	1.19	31		

*p<.05

จากตาราง 1 ผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความโดยใช้เทคนิค SQ3RS และภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยาพบว่า คะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การวิเคราะห์เจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 2 เจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

รายการ	M	SD	ความหมาย
1. การทำปลาตะเพียนใบลาน เป็นสินค้าที่ประณีต สวยงาม ควรอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไป	4.03	0.65	เห็นด้วยมาก
2. งานประดับมุก อาศัยฝีมือและความละเอียด ทำขึ้นด้วยเปลือกหอยทะเลชนิดหนึ่ง ใช้คนลงมือเขียนลายเอง ใช้เวลานาน ไม่ควรอนุรักษ์ไว้	1.97	0.69	เห็นด้วยน้อยที่สุด
3. ครุฑนำตำนานเรื่อง ราหูจับจันทร์มาเล่าในห้องเรียน เป็นการทำให้นักเรียนประหยัดเวลาในการอ่าน	3.97	0.65	เห็นด้วยมาก
4. ภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยามีความสำคัญเท่ากับเรื่องอื่น ๆ	4.16	0.51	เห็นด้วยมาก
5. ล้นรู้สึกภูมิใจที่พระนครศรีอยุธยามีการแข่งขันเรือยาวประเพณีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร	4.78	0.94	เห็นด้วยมากที่สุด
6. ประเพณีทิ้งกระจาดวัดพนัญเชิง แสดงให้เห็นถึงการผสมผสานวัฒนธรรมและสถานภาพทางสังคมของคนจีนและคนไทย ควรอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไป	4.00	0.84	เห็นด้วยมาก
7. มีคอรัญญิก มีขั้นตอนการทำหลายขั้นตอน มีวัสดุอุปกรณ์ในการทำมาก ไม่ควรอนุรักษ์ไว้	1.75	0.72	เห็นด้วยน้อยที่สุด
8. ตุ๊กตาชาวบ้าน เป็นสินค้าที่ประณีต เป็นการถ่ายทอดลักษณะนิสัยของคนไทยผ่านตุ๊กตาขนาดเล็ก ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่	4.50	0.84	เห็นด้วยมากที่สุด

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	M	SD	ความหมาย
9. โรงเรียนควรให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยาเป็นเรื่องบังคับให้เรียนในทุกชั้นเรียน	4.14	0.80	เห็นด้วยมาก
10. ตำนานเรื่อง เจดีย์ภูเขาทอง สอนให้คนรู้จักแก้ปัญหา ควรค่าแก่การศึกษา	4.09	0.64	เห็นด้วยมาก
11. ฉันอยากชักชวนคนอื่นให้มาเรียนภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา	4.03	0.74	เห็นด้วยมาก
12. ฉันรู้สึกภูมิใจ เมื่อเห็นคนใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของพระนครศรีอยุธยา	3.97	0.65	เห็นด้วยมาก
13. ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายไม่อยากเข้าร่วม กิจกรรมตามประเพณีที่ท้องถิ่นจัดขึ้น	2.09	0.96	เห็นด้วยน้อยที่สุด
14. ภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา เป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่าย	2.31	1.03	เห็นด้วยน้อย
15. ถ้าเลือกได้ ฉันจะไม่เลือกเรียนเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา	2.07	0.74	เห็นด้วยน้อยที่สุด
16. ฉันอยากให้มีการเรียนภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยามากกว่านี้	3.88	0.91	เห็นด้วยมาก
17. เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยาเรียนแล้วตื้นตื้น	3.97	0.86	เห็นด้วยมาก
18. เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยาเรียนแล้วช่วยให้คลายเหงา	4.31	0.74	เห็นด้วยมาก
19. การเรียนเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยาทำให้ข้าพเจ้าอึดอัด	1.84	0.63	เห็นด้วยน้อยที่สุด
20. ข้าพเจ้าเรียนเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยาด้วยความจำใจ	2.03	0.78	เห็นด้วยน้อยที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มีเจตคติที่ดีต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยข้อที่ระบุเจตคติทางบวก นักเรียนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และข้อที่มีเจตคติทางลบ นักเรียนมีความเห็นด้วยน้อยถึงน้อยที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุป โดยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียน ม.1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีพัฒนาการในการเขียนสรุปความสูงขึ้นด้วยเหตุผล ดังนี้

1) เทคนิค SQ3RS เป็นเทคนิคที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเขียนสรุปความ เนื่องจากเป็นเทคนิคที่ช่วยให้นักเรียน ได้มีการฝึกเป็นลำดับขั้นที่ชัดเจน เริ่มจากเมื่อได้รับมอบหมายให้อ่าน นักเรียนจะต้องเริ่มจากขั้น Survey คือการสำรวจเนื้อหาที่อ่าน จากนั้นจะต้องเป็นขั้น Question (Q) คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ตามด้วย Read (R1) คือการอ่าน นักเรียนจะอ่านเพื่อหาคำตอบจากเนื้อหา Recite (R2) จะเป็นการบันทึกข้อมูลที่สำคัญ และ Review (R3) คือการทบทวนข้อมูลที่บันทึกไว้ จากนั้นนักเรียนจะมาทำขั้นสุดท้าย คือ Summary (S) ซึ่งเป็นการสรุปความได้ทันทีจากการทำกิจกรรมในขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 5 นอกจากนี้นักเรียนยังสามารถสรุปความได้ดี

ผลการใช้เทคนิค SQ3RS และภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความ วารสารศึกษาศาสตร์ มศว. และเจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ขึ้นอีกด้วยแบบฝึกหัดที่ใช้ฝึก ซึ่งได้นำเนื้อหาจากเรื่องใกล้ตัวของนักเรียนที่เป็นเนื้อหาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา โดยภูมิปัญญามีความสำคัญเป็นสิ่งที่มิประโยชน์ มีคุณค่าและมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตประจำวันของชาวบ้าน สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม อันเป็นรากฐานของวงการพัฒนาสังคมหรือชุมชนและเป็นรากฐานของวัฒนธรรม ในรูปของขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนา ภาษา ความเชื่อ วรรณกรรม ดนตรี การละเล่นพื้นบ้าน (สมหมาย กุ์ทับทิม, 2554; ยศพร บันเทิงสุข, 2556; รณกร ทองแดง, 2557) การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเขียนสรุปความในการวิจัยครั้งนี้ จึงมีความเหมาะสม เพราะได้พัฒนาให้นักเรียนมีพัฒนาการเขียนสรุปความดีขึ้น

2) การพัฒนาการเขียนสรุปความโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้วิธีการฝึกจากแบบฝึกหัดที่เป็นเรื่องราวของภูมิปัญญาท้องถิ่น คณะเนื้อหาแต่ละสาขา เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกการเขียนสรุปความ และหลังจากทำแบบฝึกหัดจะเฉลยการนำประเด็นสำคัญมาเขียนสรุปความให้นักเรียน พร้อมทั้งชี้แนะข้อสังเกตในการจับประเด็นสำคัญเพื่อนำมาเขียนสรุปความ ผลการวิจัย พบว่า คะแนนการเขียนสรุปความของนักเรียนอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแผนการจัดการเรียนรู้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยาไปใช้เป็นแผนฝึก ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวของนักเรียน โดยทุกแผนจะได้ฝึกการเขียนสรุปความไปจนครบ 12 แผน ทำให้คะแนนการเขียนสรุปความเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ อันเนื่องมาจากประสบการณ์การเขียนสรุปความอย่างต่อเนื่อง รวมถึงความสนใจในเรื่องนั้น ๆ หากนักเรียนมีความสนใจเรื่องใดมากกว่า คะแนนการเขียนสรุปความก็อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับทฤษฎีของธอร์ดไคค์ (Thorndike) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ การฝึกหัดหรือการกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจ จะทำให้การเรียนรู้ที่นั้นคงทนถาวร การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้นหากได้มีการนำไปใช้บ่อย ๆ เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากที่จะเรียนรู้ต่อไป ดังนั้น การได้รับผลที่พึงพอใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรทิพย์ หาวิจิต (2558) ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการเขียนสรุปความ ซึ่งพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสรุปความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการเขียนสรุปความอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

2. เจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยาของนักเรียนชั้น ม. 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นดังกล่าว ซึ่งจะเห็นได้จากการตอบแบบสอบถามเจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา มีข้อความที่สะท้อนเจตคติที่ดีอย่างชัดเจน โดยข้อความที่นักเรียนเห็นด้วยมากที่สุด เช่น ฉันรู้สึกภูมิใจที่พระนครศรีอยุธยามีการแข่งขันเรือยาวประเพณีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร และตุ๊กตาชาวบ้านเป็นสินค้าที่ประณีต เป็นการถ่ายทอดลักษณะนิสัยของคนไทยผ่านตุ๊กตาขนาดเล็ก ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่ เป็นต้น ส่วนข้อความที่นักเรียนเห็นด้วยน้อยที่สุด ก็เป็นข้อความในเชิงลบ เช่น ถ้าเลือกได้ฉันจะไม่เลือกเรียนเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา และฉันรู้สึกเบื่อหน่ายไม่อยากจะร่วมกิจกรรมตามประเพณีที่ท้องถิ่นจัดขึ้น เป็นต้น

สาเหตุที่เป็นเช่นนี้สอดคล้องกับทฤษฎีของสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554, น. 159-161) และสุพัฒน์ สุกมลสันต์ (2537) ได้กล่าวว่า ผู้อ่านจะเข้าใจสารหรือเนื้อหาที่อ่านได้มากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมของผู้อ่านนั่นเอง เมื่อใช้เนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ผู้เรียนคุ้นเคย ทำให้ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงเกิดการเรียนรู้ รู้สึกสนุกที่จะอ่านและเรื่องที่อ่านก็เป็นเรื่องที่ตนรู้จักดี จึงทำให้เกิดความรู้สึกที่ดี มีเจตคติดีขึ้นต่อท้องถิ่นของตนเอง จึงทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ ซึ่งเป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็นในด้านบวก ทำให้นักเรียนมีความตั้งใจในการอ่าน ทำให้สามารถจับใจความได้ดี ส่งผลให้สามารถเขียนสรุปความได้ดีขึ้น ยิ่งกว่านั้นยังทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นอีกด้วย ยิ่งกว่านั้นการนำเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่นดังกล่าวมาให้นักเรียนฝึกจับใจความครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นดังกล่าว จำนวน 3 คน พิจารณาความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในงานวิจัย โดยมีเกณฑ์การพิจารณาว่าต้องเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดนี้จริงและจะต้องเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วย

ดังนั้น เนื้อหาที่ได้รับการคัดเลือกมาใช้จึงเป็นเนื้อหาที่สามารถพัฒนาเจตคติที่ดีของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยาสามารถนำมาใช้เป็นเนื้อหาเพื่อฝึกการเขียนสรุปความได้อย่างดีเยี่ยม ขณะเดียวกันก็ยังช่วยทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นดังกล่าวด้วย ซึ่งครูภาษาไทยควรจะนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นสื่อในการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ทั้งในด้านทักษะการเขียนสรุปความและปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูควรศึกษาวิธีการและขั้นตอนการสอนแบบ SQ3RS โดยละเอียด แล้วมีการวางแผนการทำงาน เพื่อจะได้พัฒนาทักษะการเขียนสรุปความได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ครูควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจในขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการเรียนมากที่สุด ไม่ควรให้นักเรียนมุ่งเน้นที่ผลการทดสอบเพียงอย่างเดียว แต่ควรเน้นไปถึงกระบวนการเรียนรู้ และทักษะที่เกิดกับนักเรียน

1.3 ครูควรเลือกใช้แผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผนหรือเพียงบางส่วน เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนและเวลาที่ฝึก

1.4 ครูควรนำแผนการเรียนรู้ดังกล่าวไปใช้ซ่อมเสริมหรือให้นักเรียนนำไปเรียนนอกเวลาได้ เพราะนอกจากจะทำให้นักเรียนมีความเพลิดเพลินในการเรียนแล้วยังเป็นการฝึกทักษะการเขียนสรุปความเพิ่มเติมอีกด้วย

1.5 ครูควรเลือกประยุกต์เนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่น ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเนื้อหาอื่นเพื่อให้นักเรียนมีเจตคติต่อท้องถิ่นดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาความสามารถในการเขียนสรุปความ โดยนำเทคนิค SQ3RS เปรียบเทียบกับเทคนิคการสอนหรือวิธีการสอนแบบอื่น

2.2 ควรใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา โดยปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับชั้นที่ทำการวิจัย

2.3 ควรพัฒนาสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในการพัฒนาการเขียนสรุปความ

2.4 ควรมีการศึกษาโดยพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนภาษาไทย

บรรณานุกรม

กัญญา ทิพย์ลาย. (2545). การสร้างแบบฝึกการเขียนสรุปความจากบทร้อยแก้ว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แผนผังความคิด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.

เฉลิมพล ณ เชียงใหม่. (2547). การใช้แผนภูมิโน้ตส์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่าน ภาษาอังกฤษและการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2544). การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

พรทิพย์ หาวิจิต. (2558). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีศรีเกษ จังหวัดศรีสะเกษ. (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

พรรณณรัตน์ ละอองผล. (2556). ครูภาษาไทยกับบทบาทด้านภูมิปัญญาไทย. ใน 60 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์: ประมวลบทความทางการศึกษา การจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้. น.32-53. นนทบุรี: พี.เอส. พรินท์.

ยศพร บันเทิงสุข. (2556). การวิจัยแนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาเครื่องปั้นดินเผาแบบดั้งเดิม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่ชุมชนบ้านหม้อ ตำบลเขวา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

ธนกร ทองแดง. (2557). การอนุรักษ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้านประเภทจักสานของภาคเหนือ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. ใน รายงานในกระบวนการวิชา 751409 เชียงใหม่. น.1-62. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วลีรัตน์ ดิษยกรินทร์. (2551). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชาชนิเวศน์ กรุงเทพมหานคร. (ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพมหานคร.

ผลการใช้เทคนิค SQ3RS และภูมิปัญญาท้องถิ่นพระนครศรีอยุธยาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความ วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. และเจตคติต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

วิภา วัฒนะ. (2558). ผลการสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อยแบบระดมสมองกับการสอนโดยใช้เทคนิค SQ3RS ที่มีต่อการเขียนสรุปความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดจันทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, นนทบุรี.

สมหมาย ภูทับทิม. (2554). ผลการใช้หนังสือประกอบการเรียน เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นเขาฉกรรจ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนา (สามัคคีวิทยา) จังหวัดสระแก้ว. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, นนทบุรี.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2554). หน่วยที่ 4 การอ่านจับใจความ. ใน เอกสารประมวลสาระชุด วิชาการอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 1-8 (พิมพ์ครั้งที่ 6, น.159-161). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.

สุพัฒน์ สุกมลสันต์. (2540). หน่วยที่ 9 พัฒนาทักษะการอ่าน. ใน ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาทักษะทางภาษา หน่วยที่ 7-10 (พิมพ์ครั้งที่ 3, น.149-233). นนทบุรี: สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.